

รูปแบบของสื่อกับความน่าเชื่อถือที่มีต่อแหล่งสาร
เปรียบเทียบสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์

นายคมสัน รัตนะสีมากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-639-096-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE FORMAL FEATURE OF THE MEDIA AND SOURCE CREDIBILITY
: A COMPARISON OF THE NEWSPAPER AND THE COMPUTER

MR. KOMSAN RATTANASIMAKOOL

A Thesis Submitted in Partial fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-639-096-1

คมสัน รัตนะสิมากุล รูปแบบของสื่อกับความน่าเชื่อถือที่มีต่อแหล่งสาร เปรียบเทียบสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อคอมพิวเตอร์ (THE FORMAL FEATURE OF THE MEDIA AND SOURCE CREDIBILITY : A COMPARISON OF THE NEWSPAPER AND THE COMPUTER) . อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ , 61 หน้า , ISBN 974-639-096-1

งานวิจัยเชิงทดลองนี้ได้เปรียบเทียบความน่าเชื่อถือของสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง ศึกษาว่า ผู้รับสารจะประเมินคุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นสื่อและการรับรู้ว่าคอมพิวเตอร์เป็นผู้กระทำ (actor) หรือเป็นเครื่องมือ(tool)มีผลต่อการประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อทั้งสองหรือไม่

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่ม และให้อ่านข่าวเดียวกันจากสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้นผู้ร่วมการทดลองต้องประเมินความน่าเชื่อถือต่อแหล่งสารและทำแบบวัดทัศนคติที่มีต่อคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้อ่านประเมินความน่าเชื่อถือสื่อคอมพิวเตอร์สูงกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ แต่ในกลุ่มคนที่มองคอมพิวเตอร์เป็นบรจจะประเมินความน่าเชื่อถือระหว่างสื่อคอมพิวเตอร์และสื่อหนังสือพิมพ์แตกต่างกันมากกว่ากลุ่มที่มองคอมพิวเตอร์เป็นลบ แต่สำหรับในการมองคอมพิวเตอร์เป็นผู้กระทำ (actor) หรือเป็นเครื่องมือ (tool) ไม่มีผลต่อการประเมินความน่าเชื่อถือต่อแหล่งสาร

ภาควิชาวารสารต้นเหตุ
สาขาวิชาวารสารหนังสือพิมพ์
ปีการศึกษา2540

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C850077 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD:

SOURCE CREDIBILITY/ FORMAL FEATURE / COMPUTER / NEWSPAPER

KOMSAN RATTANASIMAKOOL: THE FORMAL FEATURE OF THE MEDIA AND SOURCE

CREDIBILITY: A COMPARISON OF THE NEWSPAPER AND THE COMPUTER. THESIS

ADVISOR: DUANGKAMOL CHARTPRASERT, Ph.D. 61 pp. ISBN 974-639-096-1

This experimental study compares source credibility which can be attributed to the formal features of the newspaper and the computer. In addition, it examines whether readers' evaluation of non-media related-characteristics of the computer and their perception of the computer as an actor as opposed to a tool affect their perception of source credibility in any way.

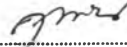
Two groups of subjects were asked to read the same message either from a newspaper or a computer before rating source credibility of their assigned media.

Results indicated that the readers of the computer as a whole rated their source more credible than the readers of the newspaper. However, the difference was larger in the group that perceive the computer more positively than the group that perceive the computer less positively. The readers' perception of the computer as an actor or as a tool did not affect their perception of source credibility.

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....

สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ ที่ช่วยเปิดมุมมองใหม่ๆ ทางวิชาการให้แก่ผู้วิจัย อีกทั้งยังช่วยให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมายตลอดการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำงานต่อไป

ขอขอบพระคุณรศ.ดร.เสถียร เขยประทับ และรศ.ดร.พีระ จิระโสภณ ที่กรุณาเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ความเมตตาและคำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณวาลี ชันธุวาร และหนังสือพิมพ์ข่าวสด คุณวันเฉลิม และ บริษัท คิว แอนด์ เอกซ์เพอติส จำกัด ที่ช่วยเหลือในการจัดทำข่าวให้อยู่ในรูปของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณมลินี สมภพเจริญ ศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสยาม ซึ่งอนุญาตและให้ความสะดวกแก่ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลและขอบคุณ นักศึกษามหาวิทยาลัยสยามทุกคนที่สละเวลาให้เวลาผู้วิจัยในการทำกรทดลอง ขอขอบคุณ คุณเบญจวรรณ เลิศเชื่อนันท์ คุณดรุณี คำสุข ซึ่งมีน้ำใจช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บข้อมูล อีกทั้งช่วยเหลือในการจัดหน้าและจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณบริษัท แปซิฟิค อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด ที่ให้เวลาส่วนหนึ่งกับผู้วิจัยมาศึกษาในครั้งนี้ และขอบคุณเพื่อนๆ พี่ที่บริษัท แปซิฟิคที่คอยห่วงใยและถามถึงตลอดเวลา

ขอขอบคุณ จวงจันทร์ เจียบ พี่เบิก แอ้ม ปลา เป็ด อ้อม ขุน สำหรับน้ำใจและความช่วยเหลือตลอดมา ขอขอบคุณขวัญฟ้า ศรีประพันธ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้

ขอบคุณ นุช น้องสาวที่คอยเป็นห่วงและให้กำลังใจกับพี่ชายคนนี้เสมอมา และขอขอบคุณ My short legs bear ที่คอยห่วงใยและให้ความรักกับผู้วิจัยตลอดเวลา

สุดท้ายลูกขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ ที่เป็นแรงผลักดันให้ลูกมาเรียนปริญญาโทและความห่วงใยที่มีให้ลูกตลอดเวลาจนกระทั่งจบการศึกษา

คมสัน รัตนะสิมากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร.....	6
บทที่ 2	
ความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชน.....	9
ลักษณะของคอมพิวเตอร์ที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือ.....	12
สมมุติฐานการวิจัย.....	20
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีวิจัย.....	21
เครื่องมือวิจัย.....	21
นิยามระดับปฏิบัติการ.....	27
กลุ่มตัวอย่าง.....	27
ขั้นตอนการทดลอง.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 4	
ผลการวิจัย.....	31
บทที่ 5	
อภิปรายผล.....	38
รายการอ้างอิง.....	42
ภาคผนวก.....	46
ประวัติผู้เขียน.....	61

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำแนกเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	27
ตารางที่ 2	คะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	31
ตารางที่ 3	คะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์ เมื่อเปรียบเทียบตามมิติต่างๆ.....	33
ตารางที่ 4	จำแนกการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างในมิติ บวก/ลบ.....	34
ตารางที่ 5	การทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อและการรับรู้ (กลุ่มบวก/ลบ).....	35
ตารางที่ 6	คะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือในกลุ่มการรับรู้คอมพิวเตอร์ในด้านบวก/ลบ จากสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อคอมพิวเตอร์.....	36
ตารางที่ 7	จำแนกการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างในมิติ actor/tool.....	36
ตารางที่ 8	การทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อและการรับรู้ (กลุ่มactor/tool).....	37

สารบัญภาพ

ภาพที่1	สรุปสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	29
ภาพที่2	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือสื่อหนังสือพิมพ์และ สื่อคอมพิวเตอร์ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	32
ภาพที่3	แสดงผลการทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสื่อ และการรับรู้คอมพิวเตอร์ในด้านบวก/ลบ.....	35